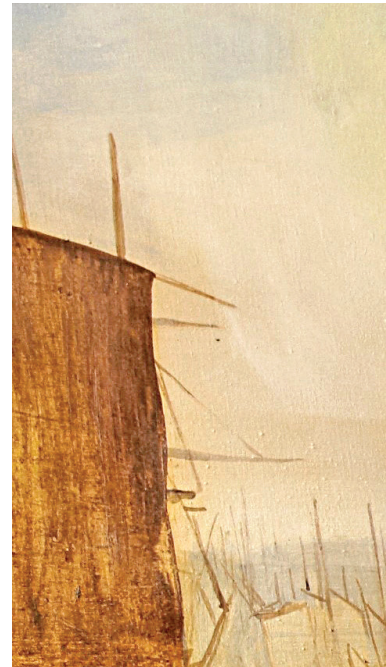

FILMS ENTUSIASTUR TEKUR SAMAN UM FILMSÁRIÐ 2014

RÚNA FRIIS KJÆR KANN MAN SIGA AT VERA EIN SANNAN FILMSENTUSIAST. TÚ KANST SPYRJA HANN UM NÆSTAN ALT INNAN FILM. SJÁLVUR SIGUR HANN SEG VERA POPPUTAN, TÁ TAÐ KEMUR TIL TAÐ HONUM DÁMAR. VIT FARA AT HYGGJA AFTUR Á FILMSÁRIÐ 2014, HERHEIMA OG UTTAN ÚR HEIMI.

Ingun í Skrivarastovu

Hvaðani kemur hesin stóri áhugin fyri filmi?

– Eg eri av tí ættarliðnum, sum er uppvaksið við sjónvarpi, vit høvdu VHS og Betamax bond, sum vit tóku filmar uppá, hetta var mitt í 80 unum. Eg gekk eisini nógv í biograf, serliga Leikhús Bio, har sum pápi tín, Pauli Olsen, arbeiddi. Hann var ofta lagaligur við aldursmarkinum, so sjálvt um filmurin var forboðin, so slapp man inn. Oftani vóru filmarnir vánaligir, men tað var bara so fasinerandi.

Hann minnst afturá, tá øll familjan fór í biograf saman. Pápin, John Kjær, er eisini eitt sindur av einum filmsentuasti, pápin hoyrir til tað ættarliðið, sum ikki hevði sjónvarp, men gekk nógv í biograf. Í Tvørá Bio høvdu tey fóst pláss, og hevur Rúni ofta lurta eftur søgum har pápin hevur greitt frá, hvussu filmskvöldini á Tvøroyri vóru, har tey kanska vóru eitt sindur livligari í salinum enn tey eru nú. Tá vóru biografar kring alt landið.

– Tað var meira prát og eitt prik ella tvey, og ofta varð rópt í salinum, tað var minni seriøst at ganga í biograf tá, enn eg haldi tað er í dag. Hatta man svara til tað, at familjan nú setur seg at hyggja eftir X-faktori ella at spæla Gekk, tá milljónir eru at vinna. Soleiðis var hjá teimum at fara í biograf.

NETMIÐLAR TAKA PLÁSSÍÐ HJÁ HAVNAR BIO

Í dag er tað rættuliga øðrvísi, um tú skalt fylgja við hvat hendir innan film úti í heimi. Úrvalið í Havnar Bio er merkt av skiftinum frá 35 mm filminum, har Havnar Bio sjálvt átti filmsframvisaran, til ta nýggju digital-tøknina, sum er so ovurhondsdyr at figgja. Hetta hevur havt við sær, at Havnar Bio hevur skyldu at vísa ávísar filmar frá donskum útleigarum, inntil útgerðin er afturgoldin. Hetta hevur so aftur havt við sær avmarkingar í filmsúrvalinum.

Av tí saman gongur Rúni ikki so oftani í Havnar Bio longur. Hann sær tað, hann vil fylgja við í, á netinum ella í biografi, tá hann er uttanlanda.

Hann er júst afturkomin úr jólafrí í Danmark. Har sá hann filmin Mr. Turner, sum enski leikstjórin Mike Leigh hevur gjørt. Hetta er filmsævisøga um enska listamálaran JMW Turner. Høvuðsleikarin er Timothy Spall, sum vann heiðursløn fyri leiklutin í Cannes í fjør.

– Hetta er tann flottasti filmurin hjá Mike Leigh, hann

er sera vakur, og so er hann so fantastiska væl spældur eisini. Timothy Spall er meistarligur, tí hann er so ektaður. Hann spælir so effektivt, at hann fullkomiliga eigur rúmið. Tað er 100% yvirbevisandi. Filmurin er eisini eitt ótrúliga flott fotografiskt arbeiði.

Tað eru oftani teir stóru blockbuster filmarnar, tað ber til at síggja í Havnar Bio, men í ár fer eisini at bera til at síggja smolari filmar, tí Havnar Bio er farið í samstarv við gamla Filmsfelagið, har tey annað hvønn mikudag fara at vísa eitt serligt úrval. Tann 4. februar er Mr. Turner á skránni í Havnar Bio. Tá fer Bárður Jákupsson at tosa um listamannin JMW Turner. Hesar sýningar eru bara ta einu ferðina.

Rúni hevur tó havt fleiri góðar upplivingar í Havnar Bio, og serliga er tað science- fiksjón filmurin “Interstellar” hjá Christopher Nolan, sum hann dyrkar.

– Eg havi eitt kærleiksforhold til Nolan, hann er bara framúr. Fotografurin Hoyte Van Hoytema er eisini mín yndisfotografur. Hetta er heilur fagnaður til filmin “2001” hjá Stanley Kubrick. Hesin skarar framúr. Tað eru nógv, sum ikki dáma hann, men hetta var eitt hæddarpunkt hjá mær.

Tað eru tveir aðrir aksjónfilmar, sum hann hevur hug at nevna. Teir eru Marvelfilmarnir *Guardians of the Galaxy* og *Captain America: The Winter Soldier*. Serliga tí hann her heldur, er eitt nýbrot, at hesir “sci-fi explosi- ónsfilmarnir” nú hava størri atlit at leikaraavrikunum enn tey fyrr hava gjørt.

Eisini nevni Rúni *Boyhood* hjá Richard Linklater, ið tók 12 ár at gera, og *The Grand Budapest Hotel* hjá Wes Anderson, sum tvær stórar filmsupplivingar í 2014.

Skuffandi hevur tað verið, at tað als ikki ber til at síggja filmarnar hjá Lars Von Trier í Havnar Bio, hvørki Nymphomaniac ella Antichrist hava verið sýndir har.

GEYTIN TIL EFTIRMETING

Á Geytasýningini, sum á triðja sinni var í Norðurlanda- húsinum, vann Heiðrik á Heygum bæði áskoðaravirðis- lønina og Geytan. Í 2012 vann Sakaris Stóra við *Summarnátt*, og árið eftir vann Dávur Djurhuus við *Terminal*.

Rúni Friis Kjær hevur verið við til at gjørt fleiri av teimum filmunum, sum hava verið vístir til Geytasýningarnar hesi árin. Í ár valdi hann tó ikki at fara niðan í Norðurlandahúsið. Hetta kom einamest av, at hann hevði sæð fleiri av filmunum undan sýningi. Men hann hevur eisini gjørt sær eina sera avgjörda meining um Geytatiltakið sum heild:

– Vit hava brúk fyri einum Geyta, har man filtrerar meira. Tað tykist skeivt, eftir mínari meining, at man koyrir alt í kapping, tí tá tekur man eitt sindur av virðingini fyri filmslistini. Serliga tá tað frammanundan er ein góður filmssýningarglotti, ið kallast *Klippfisk á ferð*, sum vísur tað mesta av tí, sum er gjørt gjøgnum árið. Skal man hava ein filmsprís, haldi eg, at tað er umráðandi at man hevur eitt høgt støði fyri hvør og hvat sleppur við í kappingina, tí í lötuni er man í ferð við at blanda alt saman.

Hann vísur á, at tað hevur stóran týðning at films- spírar, sum t.d.hava gingið á filmsskeiðinum Nollywood hjá Klippfisk, hava ein annan sýnisglugga at vísa sínar